

**VILNIAUS APYGARDOS PROKURATŪROS
ORGANIZUOTŲ NUSIKALTIMŲ IR KORUPCIJOS TYRIMO SKYRIUS****NUTARIMAS****ATMESTI ALMANTO STANKŪNO SKUNDĄ**

Data	2024-01-09
Surašymo vieta	Vilnius
Ikiteisminio tyrimo Nr.	M-7-01-00101-23

Nutarimą priėmė	Prokurorė Jūratė Karčinskienė
n u s t a t ė:	
Tiriama nusikalstama veika, jos kvalifikavimas	Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau - BK) 228 straipsnio 1 dalis ("Piktnaudžiavimas"), 229 straipsnis ("Tarnybos pareigų neatlikimas").
<p>Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyboje (toliau – STT) 2023-12-13 gautas Vilniaus apygardos prokuratūros patikslinimui ir procesinio sprendimo priėmimui persiųstas Vilniaus miesto savivaldybės tarybos nario Almantas Stankūnas (toliau - ir pareiškėjas) 2023-12-07 pareiškimas dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo (STT reg. Nr. 5-01-14625), dėl valstybės tarnautojų ar jiems prilygintų asmenų galimo piktnaudžiavimo ar tarnybos pareigų neatlikimo, vilkinant Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centro valdybos sudarymą.</p> <p>Pranešime nurodyta, kad Almantas Stankūnas yra Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narys, kuris, vykdydamas rinkėjų jam patiktą mandatą, 2023-06-12 kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybę su paklausimu, kuomet Vilniaus miesto savivaldybė, kaip 66 proc. UAB „Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centras“ (toliau – ir VAATC) akcijų turėtoja, ketina spręsti problemą dėl to, kad VAATC iki šiol beveik 3 metus valdoma vienasmenio valdymo organo – direktoriaus, o valdyba VAATC nėra sudaryta, kadangi savivaldybės – VAATC akcininkės – dėl to negali susitarti. Pareiškėjas gavo atsakymą, kad šį klausimą tikimasi išspręsti iki 2023-09. Terminui suėjus, o klausimui nebuvo spręstam nei Vilniaus miesto savivaldybės taryboje, nei komitetuose, pareiškėjui papildomo atsakymo negavus, indikavo, jog šio klausimo niekas spręsti nenori ir/arba nėra suinteresuoti. Pareiškėjas tą patį klausimą uždavė ir 2023-10-31 raštu, į kurį gavo 2023-11-14 atsakymą, kad „klausimas vis dar yra sprendžiamas“. Visuomenė iš žiniasklaidos 2023-11-28 sužinojo, kad dėl galimos korupcijos VAATC sulaikyta 12 asmenų, įtariant stambaus masto korupcija ir daugiau kaip 1 mln. Eur pasisavinimu. Pareiškėjas nurodė, kad valdybos suformavimas būtų trukdęs užsiimti korupcija ir vogimu, todėl valdybos trukdymas daryti sunkias nusikalstamas veikas ir buvo ta priežastis, kodėl valdyba iki šiol nebuvo formuojama. Pareiškėjas mano, kad Vilniaus miesto savivaldybė sąmoningai vilkino VAATC valdybos sudarymą korupcijos ir vogimo tikslu, o sudaryta VAATC valdyba vogimą ir korupciją būtų jei ne užkardžiusi, tai bent apsunkinusi, arba tą tuo pačiu tikslu darė kita savivaldybė – VAATC akcininkė.</p> <p>STT Pranešimų nagrinėjimo skyriaus vyriausiasis specialistas Dainius Auštrevičius, įvertinęs pareiškime išdėstytas bei patikslinimo metu nustatytas aplinkybes, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 3 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 168 straipsnio 1 dalimi, 2023-12-22 priėmė nutarimą atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą, motyvuodamas tuo, kad nepadarytos veikos, turinčios nusikalstamos veikos, numatytos BK 228 straipsnio 1 dalyje ir BK 229 straipsnyje, sudėties požymių.</p> <p>Nutarimu pažymėta, kad tam, jog būtų pareiškėti įtarimai dėl nusikalstamos veikos padarymo, ikiteisminio tyrimo pareigūnas ar prokuroras negali remtis vien tik pareiškėjo skunde,</p>	

pareiškime ar pranešime išdėstytomis prielaidomis ir samprotavimais, kadangi vien įvardijimas veiksmų nusikalstamais, negavus ir nenustačius konkrečių faktinių tai parodančių duomenų, tai nėra nusikalstamos veikos požymis.

Vilniaus apygardos prokuratūroje 2023-12-29 gautas ir Vilniaus apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriui nagrinėjimui perduotas pareiškėjo Almano Stankūno 2023-12-29 skundas (reg. Nr. AP-33603) dėl STT Pranešimų nagrinėjimo skyriaus vyriausiojo specialisto Dainiaus Auštrevičiaus 2023-12-22 nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą medžiagoje Nr. M-7-01-00101-23, kuriuo prašoma pradėti ikiteisminį tyrimą dėl galimai padarytų nusikalstamų veikų, numatytų BK 228 straipsnio 1 dalyje ir/arba BK 229 straipsnyje, kuomet sąmoningai buvo vilkinamas VAATC valdybos sudarymas bei nustatyti dėl minėtų nusikalstamų veikų galimo padarymo kaltus asmenis.

Pareiškėjas akcentuoja, kad STT neatliko visų patikslinimo veiksmų ir neišsamiai atliko surinktų aplinkybių analizę, todėl, jo manymu, STT nepagrįstai atsisakė pradėti ikiteisminį tyrimą. Be to, pareiškėjo manymu, STT aplinkybių nenagrinėjo ir jokio vertinimo dėl to savo nutarime nepateikė, jog vertinant galimą veikimą ar neveikimą siekiant, kad VAATC nebūtų suformuoti visi būtini valdymo organai ir nebūtų efektyviau užkertamas kelias lėšų grobstymui ir korupcijai, mano, kad yra tikslinga įvertinti visų savivaldybių, kurios blokavo VAATC valdymo organų sudarymo klausimo sprendimą ar, kaip antai didžiausia ir įtakingiausia VAATC akcininkė Vilniaus m. savivaldybė, proaktyviai nesiekė, kad minėtas klausimas būtų išspręstas, valdančių (taip pat valdžiusių praeitą kadenciją) politinių partijų tiesioginius ir netiesioginius ryšius su privačiomis įmonėmis, kurios dirba sudariusios sutartis su VAATC ir galimą nusikalstamą politikų veiklą susijusią su tuo.

Pareiškėjo skundas atmestinas.

Baudžiamojo proceso paskirtis yra ginant žmogaus ir piliečio teises bei laisves, visuomenės ir valstybės interesus greitai ir išsamiai atskleisti nusikalstamas veikas ir tinkamai pritaikyti įstatymą, kad nusikalstamą veiką padaręs asmuo būtų teisingai nubaustas ir niekas nekaltas nebūtų nuteistas (BPK 1 straipsnio 1 dalis). BPK 2 straipsnis įpareigoja ikiteisminio tyrimo pareigūnus reaguoti į kiekvieną informaciją apie galimai padarytą nusikalstamą veiką ir atlikti visus reikalingus proceso veiksmus bei priimti visus reikalingus sprendimus, kad nusikalstama veika būtų atskleista. Į teisėsaugos instituciją dėl įžvelgtos galimai padarytos nusikalstamos veikos gali kreiptis visi asmenys, o tikrinti gautą informaciją apie galimai padarytą nusikalstamą veiką, rinkti nusikalstamą veiką pagrindžiančius ar paneigiančius įrodymus yra ikiteisminio tyrimo pareigūnų pareiga. Kita vertus, tiek pradedant baudžiamąjį procesą, tiek jau vykstančio proceso metu privalu įsitikinti, jog nėra priešasčių, dėl kurių procesas negali būti vykdomas.

BPK 168 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prokuroras ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas, gavęs skundą, pareiškimą ar pranešimą, o reikiamais atvejais - ir jų patikslinimą, atsisako pradėti ikiteisminį tyrimą tik tuo atveju, kai nurodyti duomenys apie nusikalstamą veiką yra akivaizdžiai neteisingi ar yra aiškios BPK 3 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės. BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad baudžiamasis procesas negali būti pradedamas, o pradėtas turi būti nutrauktas, jeigu nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių. Priešingu atveju, neatsakingai pradėtas ir nepagrįstas baudžiamasis persekiojimas būtų neteisėtas ir grubiai pažeistų persekiojamų asmenų teises ir interesus.

Susipažinus su medžiaga Nr. M-7-01-00101-23 bei jos pagrindu 2023-12-22 priimtu nutarimu atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą, konstatuotina, kad skundžiamame nutarime, priešingai nei teigiama pareiškėjo pateiktame skunde, nuosekliai išdėstyti surinkti duomenys, jie

išsamiai argumentuoti ir motyvuoti, padarytos pagrįstos bei teisingos išvados, kurių pasėkoje atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą, nenustačius nusikalstamų veikų sudėties požymių (BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punktą).

Atkreiptinas dėmesys, kad baudžiamasis procesas yra *ultima ratio* (išimtinio pobūdžio) priemonė ginant teises, dėl kurių galimo pažeidimo gaunamas skundas, prašymas ar pareiškimas ir jos taikymas galimas, o ikiteisminio tyrimo pradėjimas laikytinas teisėtu bei pagrįstu tik tuomet, kai galimai padaryti pažeidimai savo esme ir turiniu atitinka nusikalstamos veikos sudėtį.

Pažymėtina ir tai, kad ikiteisminis tyrimas turi būti pradėtas remiantis ne subjektyviu situacijos įvertinimu, o tik esant objektyvioms aplinkybėms, rodančioms, jog buvo įvykdyta nusikalstama veika (BPK 166 straipsnio 1 dalis). Vien tik proceso dalyvio teisė apskusti konkretų procesinį sprendimą ir skundo pateikimo faktas negali būti vertinama kaip būtinybė pradėti ikiteisminį tyrimą. Sprendžiant klausimą dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo, preliminarus duomenų atitikimas BK išdėstytų nusikalstamų veikų dispozicijoms yra būtinas.

BK 2 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad pagal baudžiamąjį įstatymą atsako tik tas asmuo, kurio padaryta veika atitinka baudžiamojo įstatymo numatytą nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo sudėtį. Nusikalstamos veikos sudėtis - tai baudžiamajame įstatyme numatytų objektyviųjų ir subjektyviųjų požymių, kurie apibūdina pavojingą veiką kaip tam tikrą nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą, visuma.

Skundžiamame nutarime teisingai apibrėžtos tiriamos galimai padarytų nusikalstamų veikų ribos ir pagrįstai spręsta, ar yra pakankamas pagrindas pradėti ikiteisminį tyrimą dėl BK 228 straipsnio 1 dalyje numatytos nusikalstamos veikos bei BK 229 straipsnyje numatytos nusikalstamos veikos padarymo.

Analizuojant skundžiamo nutarimo turinį, matyti, jog išsamiai pateiktos BK 228, 229 straipsnių dispozicijos bei jų sudėties analizė. Sutiktina, kad pagal BK 228 straipsnio 1 dalį atsako valstybės tarnautojas ar jam prilygintas asmuo, piktnaudžiavęs tarnybine padėtimi arba viršijęs įgaliojimus, jeigu dėl to didelės žalos patyrė valstybė, Europos Sąjunga, tarptautinė viešoji organizacija, juridinis ar fizinis asmuo. Piktnaudžiavimo objektyvieji požymiai pasireiškia: pavojinga veika – piktnaudžiavimu tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimu; pavojingais padariniais – nurodytos didelės žalos kilimu; priežastinio ryšio tarp padarytos veikos ir kilusių padarinių buvimu (kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-76/2007). Piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi - valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens savo tarnybinės padėties, įstatymais ir kitais teisės aktais suteiktų teisių, pareigų ir įgaliojimų panaudojimas arba nepanaudojimas priešingai tarnybos interesams, jos veiklos principams, esmei ir turiniui (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-243/2007, 2K-283/2013).

Kadangi piktnaudžiavimas susijęs su valstybės tarnautojo pareiginių įgaliojimų esmės iškreipimu ar jų viršijimu, todėl, pažymėtina, kad turi būti nustatyta, kokius teisės aktus savo veiksmais asmuo pažeidė. Tai gali būti bendro pobūdžio teisės aktai arba vidiniai įstaigos aktai, apibrėžiantys konkretaus asmens pareigines funkcijas. Neatskleidus BK 228 straipsnio dispozicijoje aprašytų nusikalstamų veiksmų pobūdžio, konkrečių kaltininko veikų, nėra prasmės kalbėti apie padarinius (kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-20/2012). Taigi, kadangi BK 228 straipsnyje numatyta piktnaudžiavimo sudėtis yra materialinė, veika užtraukia baudžiamąją atsakomybę tik dėl padarytos veikos atsiradus baudžiamajame įstatyme numatytiems padariniams – didelei turtinio ar kitokio pobūdžio žalai valstybei, Europos Sąjungai, tarptautinei viešajai organizacijai, juridiniam ar fiziniam asmeniui. Didelės žalos požymis yra vertinamasis, todėl kiekvienu atveju nustatomas atsižvelgiant į konkrečias bylos aplinkybes: žalos pobūdį, nukentėjusiųjų skaičių, nusikalstamos veikos trukmę, kokiais teisės aktais ginami interesai pažeisti, kaltininko einamų pareigų svarbą, nukentėjusiųjų skaičių, jų vertinimą, pareigūno padarytos veikos ir pan.

Piktnaudžiavimas padaromas tiesiogine arba netiesiogine tyčia. Šio nusikaltimo tyčinės kaltės turinį sudaro asmens psichinis santykis su teisinę reikšmę turinčiais veikos požymiais, pavojingais padariniais (kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-100/2014).

Skundžiamame nutarime teisingai pažymėta, kad tarnybos pareigų neatlikimas (BK 229 straipsnis) yra tada, kai valstybės tarnautojas ar jam prilygintas asmuo dėl neatsargumo neatliko savo pareigų ar jas netinkamai atliko, jeigu dėl to valstybė, Europos Sąjunga, tarptautinė viešoji organizacija, juridinis ar fizinis asmuo patyrė didelės žalos. Tarnybos pareigų neatlikimas yra neteisėtas valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens pavojingas neveikimas, t. y. tų pareigų, kurios priklauso jo kompetencijai ir yra būtinos tarnybos interesams užtikrinti, nevykdymas, o netinkamas pavojingas savo pareigų atlikimas – valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens aplaidus, nekokybiškas, atmestinas, nepakankamai efektyvus ir pan. savo pareigų vykdymas, neužtikrinantis tarnybos interesų.

Nusikaltimo, numatyto BK 229 straipsnyje, sudėtis taip pat yra materialioji, todėl šios normos taikymas galimas nustačius, kad buvo padaryta priešinga valstybės tarnybai pavojinga veika – valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens savo pareigų neatlikimas arba jų atlikimas netinkamai; kad dėl to atsirado padarinių – šiame straipsnyje nurodytas subjektas patyrė didelę žalą, kad tarp veikos ir padarinių yra priežastinis ryšys. Padarinių – didelės žalos – kilimas yra būtinas nusikalstamos veikos sudėties požymis. Pažymėtina, kad šio požymio konstatavimas turi būti motyvuotas, pagrįstas konkrečiomis aplinkybėmis, o ne pernelyg bendro pobūdžio teiginiais (kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-251-594/2023).

Nagrinėtinu skundu pareiškėjas teigia, kad atsižvelgdamas į išdėstytas aplinkybes bei į viešumoje žinomą kitą informaciją, mano, kad STT atlikti patikslinimo veiksmai bei aplinkybių analizė buvo nepakankami ir todėl negalėjo nustatyti visų svarbių aplinkybių, kurios yra esminės, priimant sprendimą, dėl to, ar yra pakankamas pagrindas pradėti ikiteisminį tyrimą. Taigi, pareiškėjas objektyviai nedetalizuojant, kartu pateikiant viešoje erdvėje skelbtiną informaciją ir tam tikrų fizinių bei juridinių asmenų galimai padarytas nusikalstamas veikas, skundu išvardija, kokiu, jo nuomone, reikšmingų duomenų šiuo atveju nesurinko STT, atliekant tyrimą šioje medžiagoje, pvz. negavo atsakymo į iškeltus klausimus iš Trakų raj. savivaldybės, negavo paaiškinimų iš Širvintų raj. savivaldybės, negavo paaiškinimų iš Elektrėnų savivaldybės, toliau, neišsiaiškino, kodėl Švenčionių rajono savivaldybė nesvarstė sprendimo dėl VAATC valdymo organų suformavimo, negavo jokių motyvų, kodėl 2021-12-17 Vilniaus raj. savivaldybės tarybos posėdyje buvo nepritarta projektui, kodėl Vilniaus raj. savivaldybė neinicijavo jokių veiksmų, kad būtų surastas visoms savivaldybėms – VAATC akcininkėms priimtinas sprendimas, negavo jokios informacijos iš 74,9% VAATC akcijų valdančios Vilniaus m. savivaldybės, kokios buvo tokios pasyvios laikysenos priežastys ir motyvai, nesikreipė informacijos ir paaiškinimų į VAATC akcininkų - savivaldybių merus, neįvertino ankstesnės Vilniaus m. savivaldybės kadencijos konkrečių veiksmų ar neveikimo siekiant, kad kitos savivaldybės – VAATC akcininkės priimtų sprendimą būtiną VAATC valdymo organų sudarymui, nesurinko informacijos apie skunde minėtų politikų ir pareigūnų poziciją, veikimą ar neveikimą bei jų motyvus, kurie galėjo įtakoti, kad VAATC iki šiol nėra suformuoti visi būtini valdymo organai ir kt.

Pareiškėjo Almano Stankūno pareiškimo nagrinėjimo metu, priešingai nei nurodoma skunde, buvo atliktas nurodytų aplinkybių patikslinimas, buvo tinkamai ir pakankama apimtimi realizuota BPK 168 straipsnio 1 dalyje numatyta galimybė nepradedant ikiteisminio tyrimo, patikrinti pateiktą informaciją, o įvertinus gautus duomenis, atsižvelgiant į išdėstytą teisinį reglamentavimą ir teismų praktiką, nustačius objektyvių duomenų, galinčių pagrįsti pareiškėjo teiginius, pagrįstai atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2008 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. I-110 „Dėl rekomendacijų dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo

tvarkos“ (su pakeitimais) nuostatomis, aplinkybių patikslinimo metu gali būti atliekami šie su procesinėmis prievartos priemonėmis nesusiję BPK 168 straipsnio 1 dalyje nurodyti proceso veiksmai: įvykio vietos apžiūra; įvykio liudytojų apklausa; duomenų ar dokumentų reikalavimas iš valstybės ar savivaldybės įmonių, įstaigų, organizacijų, pareiškėjo ar asmens, kurio interesais pateiktas pareiškimas ar pareiškėjo arba asmens, kurio interesais pateiktas pareiškimas, apklausa. Tokie proceso veiksmai turi būti atlikti per kuo trumpesnius terminus, bet ne ilgiau kaip per dešimt dienų.

Atliekant pirminius ir būtinus patikslinimo veiksmus, nepažeidžiant nustatyto termino, buvo įvertinta pareiškimo esmė, 2023-12-14 kreiptasi į Vilniaus m., Elektrėnų, Šalčininkų r., Širvintų r., Trakų r., Ukmergės r., Vilniaus r., Švenčionių r. savivaldybių administracijas, prašant pateikti atitinkamą informaciją, gautas 2023-12-19 Vilniaus miesto savivaldybės administracijos raštas, 2023-12-19 gautas Ukmergės r. savivaldybės atstovo atsakymas, 2023-12-19 Švenčionių r. savivaldybės administracijos raštas, reg. Nr. (4.7 E) 1S-5922 (STT reg. Nr. 5-01-14849), 2023-12-19 Širvintų r. savivaldybės administracijos raštas, reg. Nr. 13-3925 (STT reg. Nr. 5-01-14865), 2023-12-21 Elektrėnų savivaldybės administracijos raštas, reg. Nr. 03.2-07-1390 (STT reg. Nr. 5-01-14938), 2023-12-22 Vilniaus r. savivaldybės administracijos raštas, reg. Nr. A33(1)-12846 (STT reg. Nr. 5-01-15021) bei atlikti kiti veiksmai. Pažymėtina, kad Trakų raj. savivaldybė atsakymą pateikė po nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą priėmimo, tačiau tai netrukdo skundo nagrinėjimui. Pateikto rašto (atsakymo) turinys įtakos skundžiamo nutarimo išvadoms neturi.

Pareiškimo patikrinimo metu visi gauti duomenys buvo pakankamai išanalizuoti ir skundžiamame nutarime aptarti. Pagrįstai nurodyta, kad duomenų apie tai, kad kokie nors Vilniaus miesto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai ar jiems prilyginti asmenys, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos nariai ar meras ar kitų savivaldybių administracijų valstybės tarnautojai ar jiems prilyginti asmenys, tarybos nariai ar merai būtų piktnaudžiavę tarnybine padėtimi ar viršiję jiems suteiktus įgaliojimus ar dėl neatsargumo neatlikę savo pareigų ar jas netinkamai atlikę, nustatyta nebuvo. Be kita ko, nebuvo gauta duomenų apie tai, kad dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ar jiems prilygintų asmenų, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narių ar mero ar kitų savivaldybių administracijų valstybės tarnautojų ar jiems prilygintų asmenų, tarybos narių ar merų neteisėtų veiksmų, vykdančių įgaliojimus, būtų kilusi didelė žala Vilniaus miesto savivaldybei, kitoms savivaldybėms, VAATC ar kitiems juridiniams ar fiziniams asmenims. Vertinant aplinkybių patikslinimo metu surinktus duomenis, akivaizdu, kad Vilniaus miesto savivaldybės administracija, nors ir būdama didžiausia VAATC akcininke, negalėjo priimti sprendimo dėl akcininkų sutarties pakeitimo vienasmeniškai, kadangi pastaroji gali būti keičiama tik visų akcininkų sutikimu, o dalis VAATC akcininkų – kitų savivaldybių – nesutiko pakeisti akcininkų sutarties, kadangi sutarties pakeitimas neatitiktų kai kurių savivaldybių interesų ir siūlomam projektui pritarus nebus užtikrinamas savivaldybės, kaip vienos iš VAATC akcininkės, atstovavimas valdant įsteigtą bendrovę. Be kita ko, dalis savivaldybių (pvz. Elektrėnų) tarybų dėl pateikto akcininkų sutarties projekto dar tik balsuos ateityje, o vien pareiškėjo teiginiai, jog VAATC nustatytos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos galėjo įvykti dėl to, jog nebuvo išrinkta valdyba, nesant objektyvių, tai patvirtinančių aplinkybių, negali būti pagrindas pradėti ikiteisminį tyrimą.

Pritartina skundžiamo nutarimo išvadai, kad negauta ir nenustatyta duomenų apie tai, kad savivaldybių tarybų nariai, nepritardami didžiausio VAATC akcininko – Vilniaus miesto savivaldybės – pasiūlytam akcininkų sutarties projektui, veikė ne įstatymo leidžiamose veikti ribose, kad savo veiksmais tyčia siekė padaryti kam nors žalą, kad veiksmai savo esme ir siekiais buvo nukreipti į valstybės tarnautojo (jam prilyginto asmens) ir valstybės institucijos autoriteto sumenkinimą, t. y. nėra jokių duomenų, kad pareiškėjo minimi asmenys veikė

priešingais interesais, priėmė sprendimus, kurių negalėjo priimti, vykdydami savo tiesiogines funkcijas, pažeidė tarnybos principus ir tikslus ar kitaip piktnaudžiautų tarnyba. Konstatuotina, jog vyriausiasis specialistas, nagrinėdamas šią situaciją, iš gautų duomenų, pagrįstai sprendė, kad Vilniaus m. savivaldybė imasi aktyvių veiksmų dėl VAATC valdysenos pakeitimo, ieško kompromiso, teikia siūlymus dėl bendrovės įstatų ir steigimo sutarties korekcijų, siūlosi parengti dokumentų projektus. Taip pat, 2023-12-13 Vilniaus miesto savivaldybės tarybos posėdyje pats pareiškėjas kėlė klausimą dėl VAATC valdybos sudarymo, o posėdžio metu jam Vilniaus miesto meras pateikė atsakymus į keliamus klausimus, taip pat, paaiškino, kad Vilniaus miestas valdo beveik 75 proc. VAATC akcijų, tačiau to neužtenka, kad būtų priimtas vienašališkas sprendimas, kadangi steigimo sutartyje numatyta, kad valdysenos klausimai sprendžiami visų akcininkų sutikimu.

BPK 168 straipsnio normoje įtvirtinta prokuroro ar pareigūno teisė nuspręsti, ar reikalinga konkrečiu atveju atlikti tam tikrus veiksmus, tikslu patikslinti reikšmingus tyrimui duomenis. Teisingą sprendimą lemia ne duomenų apimtis, o daromų teisinių išvadų pagrįstumas. Turėtų būti atliekami tie veiksmai, kurie galėtų patvirtinti naujas bei reikšmingas aplinkybes. Taigi, tyrimo metu atliekamas duomenų rinkimas nėra savitikslis, nes duomenų turi būti surinkta tiek, kad būtų išsiaiškintos tam tikros aplinkybės ir priimtas pagrįstas sprendimas dėl tolesnės eigos. Akivaizdu, kad, jei galimos aplinkybės nustatytos, nebūtina atlikinėti papildomų veiksmų vien tam, kad būtų gauta, kuo daugiau ankstesnius rezultatus patvirtinančių duomenų, jei nėra pagrindo manyti, kad bus gauti kokybiškai nauji, pagrįsti ir nepertekliniai duomenys, darantys įtaką tyrimo baigčiai. Savo ruožtu tokioje situacijoje, kai jau ir iš pradinių turimų ir nustatytų faktinių aplinkybių yra aiški situacija, nėra pagrindo atlikti kitus veiksmus, kurie nesuteiktų naujų bei reikšmingų duomenų, kadangi jų atlikimas neatitiktų proceso operatyvumo, protingumo, proporcingumo principų bei būtų perteklinis. Priimant sprendimą, vertintina surinktų duomenų visuma, vertintini ir visi kiti medžiagos duomenys bei aplinkybės susiję su įvykiu. Nagrinėjamu atveju yra pakankamas pagrindas konstatuoti, kad pareiškimo dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo nagrinėjimo metu surinkti duomenys nekelia abejonų savo objektyvumu ir yra pakankami tam tikro fakto nustatymui.

Taip pat pažymėtina, jog pareiškėjas, kreipdamasis dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo, pranešdamas dėl tam tikrų, jo nuomone, valstybės tarnautojų ar jiems prilygintų asmenų galimo piktnaudžiavimo ar tarnybos pareigų neatlikimo, vilkinant VAATC valdybos sudarymą, teisės aktų pažeidimą ir kt., turėtų tai pagrįsti ne savo subjektyviais vertinimais ir nuomone, visuomenėje iškeltomis prielaidomis, kitais atvejais dėl galimai padarytų (tiriamų) nusikalstamų veikų, kurie neturi reikšmės šiame tyrime konkrečios nusikalstamos veikos kvalifikavimui, bet objektyviais duomenimis, kurie iš tikrųjų sudarytų faktinį ir teisinį pagrindą skundžiamus veiksmus vertinti kaip nusikalstamus. Nagrinėjamu atveju pareiškėjas skundu išsako nepritarimą asmenų, kitų institucijų, įstaigų išdėstytiems motyvams bei išreikštiems paaiškinimams, pastarojo netenkina esanti situacija bei daro prielaidas dėl galimai vykdomų korupcinio pobūdžio ar kt. nusikalstamų veikų, asmenų susitarimų ir pan., tačiau tai pagrindžiančių duomenų nepateikia.

Nepaisant skundo teiginių, pareiškėjo keliami klausimai galimai dėl netinkamo valdybos sudarymo, kyla iš civilinių bei kitų teisinių santykių, iš dalies sietini su sprendimų vertinimu, todėl, nesant konkrečių faktinių duomenų apie neteisėtą suinteresuotumą (savanaudiškas, asmenines paskatas, kitoki neteisėtą suinteresuotumą, tyčinį teisės aktų pažeidimą, neteisėtus susitarimus ar kitas korupcinio pobūdžio paskatas ir pan.), negali būti vertinami baudžiamąja prasme.

Šiame kontekste pažymėtina ir tai, kad tiek baudžiamosios teisės paskirtis, tiek bendrieji teisės principai, įtvirtinti demokratinių teisinių valstybių jurisprudencijoje, suponuoja tai, kad negalimas tokios teisinės praktikos formavimas, kai sprendžiant, pvz. civilinius ar kitus

ginčius, taikomos baudžiamosios teisės normos ir asmens elgesys, esant išimtinai kitiems teisiniams santykiams, siekiant vertinti nacionalinės ar vietos valdžios politinių valstybės ar savivaldybės valdymo sprendimus, pozicijas ir pan., vertinamas kaip atitinkamos nusikalstamos veikos padarymas. Vien tai, kad pareiškėjas nesutinka su atliekamomis procedūromis, priimamais sprendimais, abejoja jų teisėtumu, galimai jo netenkina nustatyti terminai ir kt., ar jam kelia tai kitų įtarimų, nėra pagrindas konstatuoti nusikalstamos veikos padarymo faktą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog medžiagoje M-7-01-00101-23 nėra duomenų, iš kurių būtų galima spręsti, kad galimai buvo padarytos nusikalstamos veikos, numatytos BK 228, 229 straipsniuose. Pareiškėjo skunde (beje, kaip ir pareiškime) ne tik subjektyviai, tačiau ir selektyviai dėstomi, objektyviais duomenimis aiškiai nepagrįsti teiginiai bei samprotavimai apie tariamai nusikalstamus veiksmus nėra vada ikiteisminiam tyrimui pradėti.

Konstatuotina, kad 2023-12-22 nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą yra teisėtas ir pagrįstas, šioje stadijoje pagrindo jį naikinti nėra, todėl pareiškėjo 2023-12-29 skundas (reg. Nr. AP-33603) atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 30 str., 168 str., n u t a r i a :

1. Atmesti Almanto Stankūno 2023-12-29 skundą (reg. Nr. AP-33603) dėl 2023-12-22 nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą medžiagoje Nr. M-7-01-00101-23.
2. Apie priimtą nutarimą pranešti pareiškėjui, išsiunčiant pastarajam nutarimo nuorašą bei išaiškinant nutarimo apskundimo tvarką ir terminus.

Nutarimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 168 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjui per 7 dienas nuo nutarimo gavimo dienos.

Nutarimą priėmė	Prokurorė	Jūratė Karčinskienė
-----------------	-----------	---------------------

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Vilniaus apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyrius 191884691, Rinktinės g. 5A, LT-09201 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	ATMESTI ALMANTO STANKŪNO SKUNDA
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-01-09 Nr. IBPS-V-69504-24
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Informatikos ir ryšių departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos, Informatikos ir ryšių departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-02-28 14:20:39 iki 2025-02-27 14:20:39. Veiksmą atliko 2024-01-09 09:33:58 (GMT+02:00) Jūratė Karčinskienė, Prokuratorė, Vilniaus apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyrius "Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Informatikos ir ryšių departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos, Informatikos ir ryšių departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-02-28 14:20:39 iki 2025-02-27 14:20:39. Veiksmą atliko 2024-01-09 09:33:58 (GMT+02:00) Informatikos ir ryšių departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	IBPS sistema, versija 1.3.22
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2024-01-09 09:45:16)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	Nuorašą suformavo IBPS sistema 2024-01-09 09:45:16
Medžiagos Nr.	M-7-01-00101-23